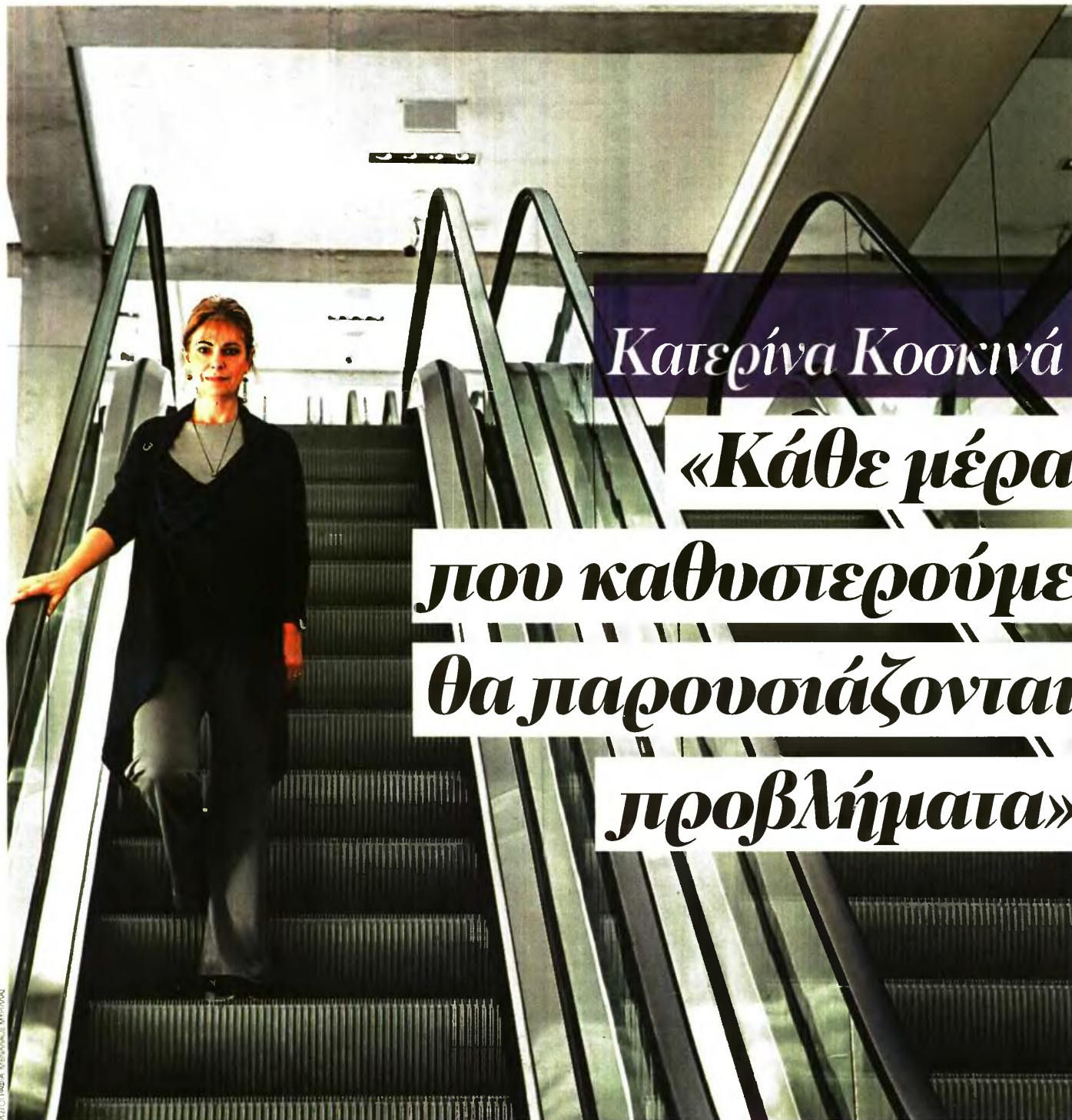

1. ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ ΠΟΥ ΚΑΘΥΣΤΕΡΟΥΜΕ ΘΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Μέσο: . . . . . ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ_ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ημ. Έκδοσης: . . .22/05/2016 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .22/05/2016

Σελίδα: 1

Κατερίνα Κοοκινά

«Κάθε μέρα

που καθυστερούμε

θα παρουσιάζονται

προβλήματα»

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΜΕΛΑΝΙΣΣΑ ΜΑΡΙΝΑΣ

Συνέντευξη με τη **διευθύντρια του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης**.
Οι εκκρεμότητες, το πρόγραμμα, το όραμα, η ένταξη στη ζωή της πόλης

Σελ. 4-5

ΤΟ ΒΗΜΑ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Θεομοί

Στιγμή από τα «Προλεγόμενα», τη «μικρή πρόβα» όπως λέει η διευθύντρια του Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης Κατερίνα Κοσκινά για την περφόρμανς του ελβετού χορογράφου Ντενί Σαβαρί

Κατερίνα Κοσκινά «Βλέπω τον ορίζοντα των εγκαινίων»

Η διευθύντρια του **Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης** ανοίγει τα χαρτιά της για την πολυσυζητημένη «πολιτιστική εκκρεμότητα» και δίνει το στίγμα για το μέλλον του χώρου

ΣΥΝΕΜΜΕΤΗΧΗ
ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΑΣΤΡΑΠΕΛΛΟΥ

Τα θυρανοίξια παραμένουν ένας ευσεβής πόθος, όμως την Πέμπτη που μας πέρασε, με αφορμή τη Διεθνή Ημέρα των Μουσείων, το ολοκαίνουργιο αλλά κενό κτίριο της οδού Συγγρού άνοιξε τις πόρτες του για μια εκδήλωση, την πρώτη μιας σειράς, με καθόλου τυχαία επιλεγμένο τον τίτλο «Προλεγόμενα». Συγκεκριμένα μια περφόρμανς του ελβετού χορογράφου Ντενί Σαβαρί σε συνεργασία με το Ίδρυμα Fluxum της Ελβετίας και το Flux Laboratory, με την υποστήριξη της ελβετικής πρεσβείας, ειδικά προσαρμοσμένη για τον χώρο του **μουσείου**, σε συνεργασία με τη χορογράφο **Μαρκέλλα Μανωλιάδη** και άλλες χορευτές.

Συναρτήσει την Κατερίνα Κοσκινά την περασμένη Τετάρτη ενώ στο Μουσείο γίνονταν πρεμιέρες προετοιμασίες για αυτό το πρώτο άνοιγμα. Αναπόφευκτα η σύζητησή μας ξεκινά από το γεγονός αυτό. «Επ' ουδενί δεν είναι άνοιγμα, είναι μια μικρή πρώτη πρόβα» διευκρινίζει. «Θα ακολουθήσουν και άλλες οι οποίες γίνονται γιατί είμαστε υποχρεωμένοι να δοκιμάσουμε το κτίριο προτού το παραλάβουμε οριστικά και επειδή έχει περάσει πολύς καιρός που παραμένει κλειστό. Αυτή την υποχρεωτική άσκηση σκεφτήκαμε να την αξιοποιήσουμε δίνοντας τη δυνατότητα στον κόσμο να παρακολουθήσει κάποιες εκδηλώ-

σεις. Δίνει επίσης το στίγμα για το πώς θέλουμε να δουλέψουμε από 'δώ και μπρος, με καλλιτέχνες, θεατές, ιδρύματα, μουσεία και συνέδρια».

■ **Πότε θα γίνουν λοιπόν τα εγκαινία;**
«Ελπίζω το συντομότερο. Δεν εξαρτάται από εμάς. Το κτίριο είναι κατασκευασμένο για να λειτουργήσει ως μουσείο αλλά δεν είναι εξοπλισμένο. Βλέπουμε τον ορίζοντα των εγκαινίων γιατί είμαστε ήδη μέσα στο μουσείο, το παράλαβμε, είναι δικτυωμένο, έχει καταθέσει τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας ο οποίος έχει εγκριθεί πλέον από το υπουργείο Πολιτισμού και βρίσκεται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, έχουμε καλύψει κάποια παιδαγωγική χρέη μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, επιχειρούμε σε συνεννόηση με την Αττικό Μέτρο να περιέλθει το κτίριο στην κυριότητα του Δημοσίου και, τέλος, με τη βοήθεια του υπουργείου Πολιτισμού προσπαθούμε να καλύψουμε κενά στελέχωσης με αποσπάσεις, αναμένοντας τη διαδικασία μέσω ΑΣΕΠ. Τμηματικά το Μουσείο μπορεί να λειτουργεί μέχρι να γίνουν οι απαραίτητες εργασίες εφαρμογής των μελετών, δεν σημαίνει ότι πρέπει να είναι κλειστό».

■ **Οπότε μάλλον δεν θα ανοίξει το 2016.**
«Δεν βλέπω το Μουσείο να μένει κλειστό το 2016. Αντιθέτως, έχουμε φτιάξει το πρόγραμμα "Προλεγόμενα" για να ανοίξει το 2016. Εκκρεμούν ο εσωτερικός κανονισμός σε ό,τι αφορά το διοικη-

τικό κομμάτι, η στελέχωση, την οποία όμως συνδέω με τον Κανονισμό, κι φυσικά η κατάλληλη χρηματοδότηση. Από την άλλη, πιστεύω ότι μπορούν να γίνουν πράγματα και με λίγα χρήματα τουλάχιστον για ένα ξεκίνημα. Πιστεύω ότι όταν δουν ο κόσμος, οι ιδιώτες και η Πολιτεία ότι ανοίγει το Μουσείο, θα συμβάλουν, θα συντρέξουν».

■ **Με ποιον τρόπο ακριβώς;**

«Και οικονομικά, στον εμπλουτισμό της συλλογής του **Μουσείου**, και πρακτικά Υπάρχουν στην Ελλάδα μεγάλοι, διθυσιασμένοι και λιγότερο γνωστοί, σημαντικοί σκηνοθέτες. Πιστεύω ότι είναι συγκρατημένοι από την άποψη βλέπουν ανακαινώσεις χωρίς κατάληξη. Ταυτόχρονα υπάρχουν καλλιτέχνες, ορισμένοι το υποστηρίζουν γιατί είναι σπίτι τους και κυρίως ο κόσμος που υπήρχε η δυνατότητα εθελοντικής εργασίας θα μας βοηθούσε έμπρακτα. Διευκρινίζω όμως νομικά – ακούω ότι υπάρχει προς επεξεργασία νόμος για τον εθελοντισμό – και κατά συνέπεια εθελοντισμός στο **ΕΜΣΤ** συνδέεται μόνο με πρακτική εξάσκηση φοιτητών εκπαίδευσης».

■ **Το Μουσείο ήταν ανέκαθεν ένα φιλόδοξο πρότζεκτ, πλέον όμως λειτουργία του δεν θα είναι εξαιρετικά πολυέξοδη, ασύμφορη, καθώς θα ανοίξει στην καρδιά της κρίσης;**

«Προφανώς έχει πολλά έξοδα. Μπορεί το έργο να είναι φιλόδοξο, αλλά ξαν λέω ότι είναι και μια μεγάλη πολιτισμική εκκρεμότητα. Από τη στιγμή που το 95% του κεφαλαίου που επρόκειτο να διατεθεί έχει ήδη δαπανηθεί και επενδύθηκε για έναν συγκεκριμένο σκοπό, το να μείνει ανοίγει μόνο αρνητικό είναι. Κάθε μέτρο που καθυστερούμε θα παρουσιάζει προβλήματα άλλης φύσεως, όπως άνοιξη. Η κρίση κάνει αιχμηρή τη παρουσία της παντού. Δεν σημαίνει όμως ότι δεν πρέπει να συνεχίσουμε να ηχογραφούμε σε ό,τι αφορά τον πολιτισμό την τέχνη, η οποία είναι ένας πνευματικός αξιωματικός για την κοινωνία. Ακόμα αν το 2005 θα μπορούσε να γίνει μια έκθεση χωρίς μεγάλη έννοια για τη χρηματοδότησή της, σήμερα οφειλόμενα να βρούμε εναλλακτικούς τρόπους, κάνουμε πράγματα ενδιαφέροντα και λιγότερο κοστοβόρα».

■ **Την απασία που περιβάλλει το Μουσείο εξαιτίας των συνεχών αναβολών του ανοίγματος πώς θα την αντιπαραθέτετε;**

«Κοιτάτε, το Μουσείο είναι γεφυρά της Ασίας σε πολιτισμική φύση. Είναι ένα μεγάλο έργο το οποίο έχει υποστεί σε μεγάλο βαθμό την επιρροή μιας ελληνικής παθολογίας και βεβαίως αποτελέσματα της κρίσης. Έχω όμως την αίσθηση ότι δεν θα υπήρχε η αίσθηση απογοήτευσης – και όχι απελτίωσης – αν δεν είχαμε βιαστεί (ας βάλο π το να είναι μόνο μέρα) να ανακαινώσουμε με ό,τι ανοίγει. Διότι δεν αρκεί να αιχμηράνε, πρέπει να είσαι και σε θέα. Ακόμη και αυτή τη στιγμή που μιλάμε ενώ έχουν γίνει πάρα πολλά πράγματα όπως είχαν γίνει και στο παρελθόν, έχουμε 100% έτοιμο, για τους λόγους που προανέφερα».

■ **Δεδομένου του κλίματος των καιρών έχετε σκεφθεί ότι μπορεί να σας συμβεί κρητική επειδή το Μουσείο «ανοίγει» με έναν ξένο καλλιτέχνη;**

«Οι Έλληνες χορευτές ή η Μ. Μανωλιάδη δεν είναι καλλιτέχνες. Αφού φέρουν χρηματοδότηση και τρόπο συμπεριφοράς ελληνικά και ξένα ιδρύματα και είμαστε και υποχρεωμένοι να δοκιμάσουμε

<http://www.tovima.gr/culture/>

ΤΟ ΒΗΜΑ
πολιτισμός

αντοχές μας και τους χώρους μας, προφανώς δραπέτομεθα της δυνατότητας που μας δίνεται για συνέργεια με έναν αξιόλογο οργανισμό ο οποίος έχει παραγάγει κάτι ειδικά για την εκατονταετία του dada. Δεν μπορώ να φανταστώ ότι θα υπήρχε πιο κατάλληλος χώρος από ένα μουσείο σύγχρονης τέχνης, ειδικά για το dada, ένα ανατρεπτικό, επίκαιρο κοινωνικό κίνημα. Πρόκειται για σύμπραξη και ως τέτοια τη θεωρώ καθοριστικό στοιχείο για την εποχή μας αλλά και για τον διάλογο, που είναι προϋπόθεση της σύγχρονης τέχνης».

■ **Θα γίνεται και η αντίστροφη πορεία, φαντάζομαι, δηλαδή θα προβάλλεται δουλειά ελληνικών καλλιτεχνών στο εξωτερικό;**
«Αυτή είναι απολύτως απαραίτητη πολιτική ενός νέου μουσείου. Οι ελληνικές καλλιτέχνες όλα αυτά τα χρόνια είχαν το μειονέκτημα να μην μπορούν να υποδεχθούν ή να εκθέσουν στην κατάλληλη "προθήκη" τη δουλειά τους. Ένας από τους κύριους στόχους του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης είναι να προβάλλει πρωτίτως το έργο των ελληνικών καλλιτεχνών σε σχέση με ένα παγκόσμιο γίνεσθαι».

■ **Πώς προέκυψε η συνεργασία με το Φλαμανδικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης ΜΗΚΑ για την έκθεση που θα εγκατασταθεί τον Οκτώβριο στο πλαίσιο των «Προλεγόμενων»;**
«Ξεκίνησε πέρισι στην Μπενάλε της Βενετίας από μια συζήτηση με τον διευθυ-

νή του Μπαρ Ντε Μπαρ και είναι και η αφορμή για το πρόγραμμα "Το ΕΜΣΤ στον κόσμο". Ο Μπαρ κάνει εδώ και χρόνια δουλειά επί της ουσίας, όχι μόνο με καταξιωμένους βέλγους αλλά και με νέους καλλιτέχνες, Βέλγους και ξένους, και εκτός κέντρου, στα Βαλκάνια, στην Αφρική. Το να θέσουμε έργα ελληνικών καλλιτεχνών όλων των ηλικιών μέσα από την υφιστάμενη συλλογή σε διάλογο με έργα καλλιτεχνών της δικής τους συλλογής – όχι απαραίτητα Βέλγων – είναι πολύ ενδιαφέρον. Πιστεύω ότι η συνέργεια, εκτός από το ότι επιτρέπει στο ΕΜΣΤ να βγει προς τα έξω, να ακουστεί, να μπει σε ένα δίκτυο μουσείων, του επιτρέπει σιγά-σιγά να γνωρίσει τη συλλογή του, να κάνει περισσότερα πράγματα σε επίπεδο συμπαραγωγής, επιμερίζοντας και το κόστος. Η κατάληξη αυτού του πολιτιστικού προϊόντος δεν θα περιορίζεται αποκλειστικά στην Αθήνα αλλά θα ταξιδεύει στον κόσμο».

■ **Με την Ντοκουμέντα θα συνεργαστείτε;**
«Ελπίζουμε ότι μέχρι να ξεκινήσει η Ντοκουμέντα θα λειτουργεί πλήρως το Μουσείο και η συλλογή του θα είναι επισκέψιμη, αφενός γιατί ο κόσμος που θα ταξιδέψει ειδικά για την Ντοκουμέντα θα πρέπει να τη δει και αφετέρου γιατί έτσι θα της παρέχουμε ένα μουσείο σύγχρονης τέχνης και όχι έναν χώρο που προορίζεται να γίνει κάποτε μουσείο. Προφανώς λοιπόν η Ντοκουμέντα είναι ένα επόμενο σοβαρό σχέδιο. Είμαστε σε καλή επαφή με την ομάδα της και μέσα στις επόμε-

«Προλεγόμενα». Η επόμενη εκδήλωση θα γίνει σε συνεργασία με την Εθνική Λυρική Σκηνή την Ευρωπαϊκή Ημέρα Μουσικής (21/6).

νες ημέρες θα δούμε ένα τελικό σχέδιο συνεργασίας».

■ **Οι νέοι καλλιτέχνες που δεν συμπεριλαμβάνονται στη συλλογή του Μουσείου τι χώρο θα έχουν στο νέο μουσείο;**
«Το Μουσείο αυτόνοτητα έχει σχετικό πρόγραμμα. Αλλωστε, όπως ξέρετε, πριν από δύο-τρία χρόνια έγινε από το Μουσείο η εξαιρετική έκθεση "Εκ νέου". Αυτοί οι καλλιτέχνες αναγνωρίζουν, νομίζω, τη συμβολή του Μουσείου στην ανάδειξη και προβολή των έργων τους και ελπίζω ότι θα θέλουν να συνεχίσουν τον διάλογο. Εξάλλου είμαστε σε συνεννόηση με τη Σχολή Καλών Τεχνών και άλλα ιδρύματα, όπως είμαστε και με την Εθνική Πινακοθήκη, της οποίας είμαστε κατά μian έννοια η συνέχεια. Το ίδιο το κτίριο το Φιξ είναι ένα ορόσημο, δεν μπορεί να μη διαφύγει της προσοχής σου. Πρέπει λοιπόν να είναι ανοιχτό. Δεν θέλω να αποκλειστεί καμία μορφή τέχνης, έρευνας ή εκπαιδευτικού προγράμματος. Προφανώς η βασική μας έγνοια είναι τα εικαστικά, όμως μας ενδιαφέρει και η μουσική, το θέατρο, ο κινηματογράφος και η περφόρμανς και ο χορός».

■ **Έχετε στο μυαλό σας κάποιο ξένο μουσείο ως πρότυπο για τη μελλοντική λειτουργία του ΕΜΣΤ;**
«Όχι. Αν με ρωτήσετε όμως τι θεωρώ από την εμπειρία μου ως πετυχημένο παράδειγμα, θα σας πω το Μπομπούρ τη δεκαετία του '80. Γιατί κατάφερε να λειτουργεί καθημερινά ως το βράδυ και να συγκεντρώνει κόσμο τόσο εντός του

όσο και εκτός, στον μεγάλο χώρο που είναι μπροστά του. Εμείς έχουμε μια μαγκιά ταράτσα που έχει ορατότητα 360 μοιρών και επαφή με την πραγματικότητα, την καλή και την κακή, της Αθήνας. Είμαστε σε μια χώρα που έχει ένα κλίμα μοναδικό, οι υπαίθριοι χώροι του μουσείου μπορούν να χρησιμοποιούνται από τον Μάιο ως τον Οκτώβριο και να μην αποκλείεται κανείς. Να υπάρχουν συνεργασίες με το Φεστιβάλ Αθηνών, την Εθνική Λυρική Σκηνή, το Φεστιβάλ Αθηνών κ.ο.κ. Πρέπει να βρούμε τρόπους να έρχεται ο παππούς με το εγγόνι του και να περνάει καλά και οι δυο με τα εκπαιδευτικά προγράμματα. Πρέπει να καλύψουμε την απόσταση ανάμεσα στη σύγχρονη τέχνη και στον απλό πολίτη, που νομίζει ότι χρειάζεται ειδικά σεμινάρια για να την καταλάβει».

■ **Αυτό πώς θα το καταφέρετε;**
«Το Μουσείο πρέπει να βγει εκτός των τειχών γιατί δεν είναι ένα μοναστήρι. Δεν εννοώ μόνο να ταξιδέψει στο εξωτερικό αλλά και στην πόλη. Πρέπει να αξιοποιήσουμε επιφάνειες και δημόσιο χώρο σε συνεργασία π.χ. με τον Δήμο της Αθήνας προκειμένου να εξοικειώσουμε τον κόσμο μέσα από ευχάριστες πρωτοβουλίες και συνέργειες, όπως προβάλλοντας μεγάλα έργα σε τοίχους, να διοργανώσουμε φεστιβάλ πειραματικού κινηματογράφου κ.ο.κ. Η σύγχρονη τέχνη μάς δίνει τα μέσα να κάνουμε πράγματα διαθεματικά και ανοιχτά που σε άλλες εποχές δεν θα μπορούσαμε. Πρέπει να τα αξιοποιήσουμε».